

01 Indelingen van welzijnsorganisaties

1 Inleiding

In dit thema gaan we in op verschillende soorten welzijn en indelingen van welzijnorganisaties naar niveau, toegankelijkheid, duur en bedoeling.

Inhoud thema Indelingen van welzijnsorganisaties

- 2 Vijf soorten welzijn
- 3 Welzijnsorganisaties indelen
 - 3.1 Indeling naar niveau
 - 3.2 Indeling naar toegankelijkheid
 - 3.3 Indeling naar duur
 - 3.4 Indeling naar bedoeling

1

2 Vijf soorten welzijn

Eigenlijk is welzijn dat mensen gelukkig zijn op voor hun belangrijke gebieden. Omdat er verschillende gebieden bestaan, heb je ook verschillende soorten welzijn. We beschrijven vijf soorten welzijn.

Vijf soorten welzijn:

- lichamenlijk welzijn
- geestelijk welzijn
- materieel welzijn
- sociaal welzijn
- cultureel welzijn

2

Lichamelijk welzijn heeft te maken met je lichaam. Als je je bijvoorbeeld ziek voelt en pijn lijdt, voel je je belemmerd in je lichamelijk welzijn.

Geestelijk welzijn is een verzamelnaam voor welzijn dat niet lichamelijk en niet materieel is. Als je bijvoorbeeld een dag lekker gewerkt hebt met een groep bewoners in een internaat, voel je je geestelijk 'wel'. Geestelijk welzijn wordt vaak gebruikt om aan te geven dat je je geestelijk kunt ontwikkelen, bijvoorbeeld door werk, lezen, scholing of discussie.

Materieel welzijn heeft te maken met geld en goederen. We spreken ook wel van welvaart. Als je bijvoorbeeld een goed inkomen hebt, goed kunt wonen en op vakantie kunt gaan, voel je je materieel 'wel'.

Sociaal welzijn heeft te maken met contacten met ander mensen en het maatschappelijk leven in het algemeen. Als je je bij je vriend(in) lekker voelt en tevreden bent over je vriendenkring, voel je je sociaal 'wel', en als je fijn werk hebt of tevreden bent in je sportvereniging ook.

Cultureel welzijn heeft te maken met het kunnen beleven van je cultuur. Als iemand bijvoorbeeld in een Turks ontmoetingscentrum zijn eigen taal en cultuur kan beleven, voelt hij zich cultureel wel.

Iedereen wil zo gelukkig mogelijk worden op deze vijf welzijnsgebieden. Er bestaan verschillende organisaties om mensen te helpen op een bepaald gebied. Deze verschillende organisaties werken samen in de sector welzijnswerk. Ofwel, deze organisaties bieden hulp aan mensen om die mensen te helpen gelukkiger te worden door tegemoet te komen aan hun hulpvraag. Een organisatie in het welzijnswerk houdt zich meestal met een bepaald welzijnsgebied bezig. Of, met een combinatie. Kijk maar eens naar het volgende voorbeeld.

De Gemeente verstrekt via het UWV (Uitvoeringsorgaan Werknemers Verzekeringen) uitkeringen (materieel welzijn) aan inwoners van die gemeente. Daarnaast biedt het UWV Werkbedrijf trajectbegeleiding. De mensen die hier werken ondersteunen langdurig werklozen in het vinden van een baan (geestelijk en materieel welzijn).

Welzijn is dus een toestand waarin je je gelukkig voelt. Er kunnen allerlei situaties zijn waardoor mensen geblokkeerd raken in hun streven naar welzijn. In die situaties hebben mensen problemen. Als deze problemen omgezet worden in een hulpvraag, kán het welzijnswerk een aanbod doen om te helpen.

3 Welzijnorganisaties indelen

Je kunt welzijnsorganisaties op verschillende manieren indelen. In de afbeelding hieronder zie je vijf indelingen.

Vijf indelingen van welzijnsorganisaties:

- indeling naar niveau: plaatselijk, regionaal of landelijk
- indeling naar toegankelijkheid: eerste en tweede lijnszorg
- indeling naar duur: ambulante, semi-residentieel
- indeling naar bedoeling: preventief en curatief
- indeling naar werkterrein: sociaal-pedagogisch werk, sociaal-cultureel werk en sociale dienstverlening

3

In deze paragraaf werken we deze indelingen uit.

3.1 Indeling naar niveau

We kennen welzijnsorganisaties op drie niveaus: plaatselijk, regionaal en landelijk. Plaatselijk betekent: in iedere stad en in grotere dorpen. Regionaal betekent: voor meerdere steden, of voor een bepaalde provincie. Landelijk betekent: een welzijnsorganisatie die voor cliënten in het hele land werkt.

Indeling naar niveau:

- plaatselijk
- regionaal
- landelijk

4

Naarmate er meer mensen gebruik maken van een welzijnsorganisatie, zit zo'n organisatie dichterbij deze mensen.

Een huisarts zul je op plaatselijk niveau tegen komen, omdat veel mensen een huisarts nodig hebben. Beschermd woonvormen voor psychiatrische patiënten zijn meestal regionaal, omdat er veel minder psychiatrische patiënten zijn dan mensen die een huisarts nodig hebben. Er zijn ook organisaties die op landelijk niveau werken, om landelijk voorlichting te geven of alle mensen te kunnen ondersteunen op landelijk gebied. Een voorbeeld hiervan is het Landelijk Bureau ter Bestrijding van Rassendiscriminatie.

3.2 Indeling naar toegankelijkheid

Welzijnsorganisaties zijn niet allemaal even toegankelijk. De hulpvrager moet soms éérst 'doorverwezen' worden. Dit is hetzelfde als in de in de gezondheidszorg, waarbij je meestal eerst naar je huisarts gaat om vervolgens doorverwezen te worden naar een chirurg. Stel je eens voor dat iedereen maar voor elk wisselende naar de chirurg zou gaan, dan zou de chirurg de helft van z'n operaties niet uit kunnen voeren.

In de welzijnszorg is dat ook zo. Iemand die psychische problemen heeft en door Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) geholpen wil worden, moet eerst naar de GGZ doorverwezen worden door een huisarts of maatschappelijk werker.

We hebben het dan over de indeling naar toegankelijkheid. Er zijn organisaties die heel toegankelijk zijn, ofwel waar je eigenlijk zo binnen kunt lopen, en organisaties waar je alleen kunt komen wanneer je bent doorverwezen.

Indeling naar toegankelijkheid:

- eerstelijns: zo binnen lopen
- tweedelijns: binnen via verwijzing

5

De welzijnsorganisaties waar je zonder verwijzing terecht kunt, vallen onder de eerstelijnszorg. Denk bijvoorbeeld aan een clubhuis waar je zo binnen kunt lopen. De organisaties, waar je alleen kunt komen via doorverwijzing van iemand anders, vallen onder de tweedeelijnszorg. Denk bijvoorbeeld aan de therapeut van de GGZ.

Vanaf 2000 fuseerden een aantal instellingen op het gebied van geestelijke gezondheidszorg in GGz (Geestelijke Gezondheidszorg). Deze instellingen zijn:

- RIAGG (Regionaal Instituut voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg)
- PAAZ (Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis)
- GAAZ (Geriatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis)
- GAPZ (Geriatrische Afdeling Psychiatrisch Ziekenhuis)
- RIBW (Regionaal Instituut voor Beschermd Wonen)
- Psychiatrische ziekenhuis 24-uursverblijf en ambulante (poliklinisch)

3.3 Indeling naar duur

Wanneer je naar je huisarts gaat, ga je er vanuit dat dit bezoekje ongeveer een kwartier tot een half uur duurt. Maar als je in het ziekenhuis komt te liggen om je te laten opereren en hiervan te genezen, dan duurt dit al snel enkele dagen tot enkele weken. In de welzijnszorg heb je ook verschillende organisaties, waarbij je bij de één gewoon een bezoek aflegt, maar bij de ander een langere tijd verblijft.

Wanneer je het over kortdurende hulpverlening aan huis hebt, of voor een korte periode naar een welzijnsorganisatie gaat, dan spreek je over ambulante hulpverlening. Deze hulp duurt ongeveer een half uur tot enkele uren per week, bijvoorbeeld de GGZ.

Als een cliënt overdag in een welzijnsorganisatie verblijft, maar 's avonds en 's nachts weer thuis is, spreekt men van semi-residentiële hulpverlening. Het woord komt uit het Grieks, waarbij semi half en 'resideren' verblijven betekent, dus een half verblijf. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan een kinderdagverblijf.

Er zijn ook welzijnsorganisaties die dag en nacht hulp verlenen. Dit noemen we de residentiële hulpverlening, zoals bijvoorbeeld kinderschermingsinternaten. Door de dag-en-nacht-hulpverlening is er een intensieve behandeling mogelijk. De hulp kan een korte tijd duren maar ook een lange tijd. De hulpverlening kan bestaan uit een intensieve behandeling, maar ook uit dag-en- nacht-opvang van de hulpvrager.

3.4 Indeling naar bedoeling

Er bestaan welzijnsorganisaties die als doel hebben het voorkómen van problemen. We noemen dat preventieve hulpverlening.

Indeling naar bedoeling:

- preventief = voorkomen
- curatief = genezen

7

Het bureau voor schuldsanering heeft als doel, met behulp van budgettering, mensen te ondersteunen in hoe ze met hun financiën omgaan, zodat ze niet met (enorme) schulden komen te zitten.

Naast preventieve hulpverlening bestaat er curatieve hulpverlening. Dit is de hulpverlening die erop gericht is, bepaalde problemen van mensen te verkleinen of op te lossen.

De Stadsbank verstrekt een lening als iemand in de schulden zit, of probeert schulden kwijt te schelden.